

Kansliavdelning

[Regionens revisorer]

Revisionsrapport - Granskning av regionens arkivhantering

Revisorerna i Region Gävleborg har beslutat att genomföra en granskning av regionens arkivhantering. Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, kultur- och kompetensnämnden och hållbarhetsnämnden har en ändamålsenlig arkivhantering.

Granskningen som genomfördes av revisionsbiträdet PwC under hösten 2020 har besvarat följande revisionsfrågor:

- Finns det en tydlig organisation för hanteringen av myndigheternas digitala och analoga handlingar?
- Är arkivreglementet aktuellt och ändamålsenligt?
- Hanteras allmänna handlingar enligt de grunder som gäller för en ändamålsenlig arkivvård enligt arkivlagen och riksarkivets föreskrifter?
- Uppfyller arkivmyndigheten och övriga myndigheter (nämnderna) sina åtaganden enligt gällande arkivreglemente?

Revisionsrapporten överlämnades av regionfullmäktige den 5 november 2020 till regionstyrelsen för beredande av svar. Enligt beslutet ska svar senast ha inkommit till regionfullmäktiges sammanträde i april 2021.

Kommentarer

Regionstyrelsen lämnar följande kommentarer till revisionsrapporten.

Övergripande kommentarer

Sammantaget ser regionstyrelsen positivt på att området granskas. Det är ett område som det nu arbetas mycket på; bland annat pågår arbete för att ordna nya arkivlokaler, för att skapa ett tätare samarbete mellan regionarkiv och journalarkiv och för att ta fram nya styrdokument på området. Styrelsen anser dock att revisorerna har beaktat ett allt för litet underlag i granskningen för att kunna dra relevanta slutsatser om styrningen på området. Revisorerna baserar sina slutsatser på ett fåtal intervjuer med tjänstepersoner i den operativa verksamheten, varav alla jobbar på samma enhet. Slutsatserna ger som regel en bättre bild av verkställigheten än av styrningen på området.

Regionstyrelsens kommentarer angående revisorernas bedömningar

Regionstyrelsen lämnar följande kommentarer till revisionsrapporten kopplat till respektive revisionsfrågor.

Revisionsfråga 1 – Finns det en tydlig organisation för hanteringen av myndigheternas digitala och analoga handlingar?

Revisorernas bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld till övervägande del vad gäller styrelsen. Revisorerna bedömer att revisionsfrågan som ej uppfylld för de granskade nämnderna

Regionstyrelsen delar *delvis* revisorernas bedömning.

Revisorerna baserar sin bedömning på bland annat uppfattningen att en tydlig och ändamålsenlig organisation gällande tillsynsverksamheten saknas, samt att regionarkivet inte är representerade i systemägarrådet, vilket de menar leder till att system köps in som inte är anpassade för att hantera handlingar ändamålsenligt ur ett arkivperspektiv.

En organisation för arkivtillsyn finns beskriven i *Arbetsbeskrivning Regionarkivet* och är bemannad. Chefen för enheten för informationsförvaltning, vilken regionarkivet tillhör, tillsammans med en utsedd tillsynsarkivarie har ansvarat för och utfört tillsyn. Arkivtillsyn har dock inte utförts i den omfattning som den borde, då resurserna för detta har saknats.

Det förekommer att system köps in som inte är anpassade för att hantera handlingar ändamålsenligt ur ett arkivperspektiv, vilket är problematiskt i de fall dessa funktioner hade behövts. Detta saknar dock avhängighet med regionarkivets representation i systemägarrådet eller brist på densamma, då arkivperspektivet, enligt rutinerna som gäller för införskaffande av nya system, ska tillvaratas på andra sätt i beredningen av upphandlingsunderlag.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning vad gäller nämnderna. Regionstyrelsen har för avsikt att återkomma till frågan under våren 2021 med ett förslag till regionfullmäktige.

Revisionsfråga 2 – Är arkivreglementet aktuellt och ändamålsenligt?
Revisorernas bedömer revisionsfrågan som uppfylld.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning.

Revisionsfråga 3 – Hanteras allmänna handlingar enligt de grunder som gäller för en ändamålsenlig arkivvård enligt arkivlagen och Riksarkivets föreskrifter?
Revisorerna bedömer revisionsfrågan som ej uppfylld för regionstyrelsen samt de granskade nämnderna.

Regionstyrelsen delar *delvis* revisorernas bedömning.

Det pågående arbete som omnämns i de övergripande kommenterarna kommer att åtgärda flera av de brister som revisorerna lyfter. Regionstyrelsen vill dock poängtera att förhållandet inte är så entydigt som det i granskningen framställs. De brister som lyfts finns – likaså finns det dock, som exempel, arkiv som förvaras i ändamålsenliga lokaler och det förekommer samråd med arkivmyndigheten. Styrelsen vill också påpeka att Riksarkivets föreskrifter, som lyfts i revisionsfrågan, inte är styrande för kommuner och regioner.

Revisionsfråga 4 – Uppfyller arkivmyndigheten och övriga myndigheter (nämnderna) sina åtaganden enligt gällande arkivreglemente?

Revisorerna bedömer revisionsfrågan som ej uppfylld för regionstyrelsen varken i sin funktion som tillsynsmyndighet eller som ansvarig för den egna arkivvården. Revisorerna bedömer att revisionsfrågan som ej uppfylld för de granskade nämnderna.

Regionstyrelsen delar *delvis* revisorernas bedömning vad gäller styrelsen som tillsynsmyndighet. Tillsyn har inte utförts i önskad utsträckning. Detta är dock, som beskrivet ovan, kopplat till resurser snarare än organisation.

Regionstyrelsen delar *delvis* revisorernas bedömning, vad gäller styrelsens egen arkivvård samt de granskade nämnderna.

Revisorernas iakttagelser är desamma som för revisionsfråga 3, varför regionstyrelsens kommentarer också är desamma.

Regionstyrelsens kommentarer angående revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen att

- Säkerställa att en ändamålsenlig tillsynsverksamhet finns.
- Säkerställa att styrdokumentet är aktuella.
- Säkerställa att aktuell arkivredovisning och arkivförteckning för regionarkivet finns upprättade.

Regionstyrelsen delar rekommendationerna i dessa delar, och avser att uppta dem i en kommande handlingsplan.

- Kartlägga utsträckningen av felaktigt gallrade handlingar.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas rekommendation i denna del, då ett sådant arbete varken är möjligt eller skulle vara produktivt. Styrelsens fokus ligger på att se till att handlingar hanteras korrekt framledes.

- Säkerställa att sakkunnig inom arkivfrågor med arkivansvar deltar i systemägarrådet i syfte att tillförsäkra att upphandlade system uppfyller kraven ur ett arkivperspektiv.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas rekommendation. Rekommendationen innebär en betydande nivå av detaljstyrning av rena verksamhetsfrågor som inte hör till övergripande styrning. Arkivperspektivets tillvaratagande i beredningen av upphandlingsunderlag är heller inte avhängigt representation i systemägarrådet.

- Säkerställa att utbildning ges till nämndernas arkivansvariga och arkivredogörare i hantering av allmänna handlingar och arkivhantering för att kunna upprätthålla en ändamålsenlig arkivhantering.

Regionstyrelsen delar rekommendationerna i dessa delar, och avser att uppta dem i en kommande handlingsplan.

- Säkerställa att arkivlokalerna är ändamålsenliga.

Regionstyrelsen delar rekommendationerna i dessa delar, och det pågår ett arbete sedan början av 2020 att hitta nya arkivlokaler, i samspel med en samorganisation tillsammans med journalarkivet. Detta syftar till att dels avhjälpa flera av de brister som revisorerna har lyft i granskningsrapporten, samt till att ytterligare förbättra hanteringen av regionens samlade arkiv.

Regionstyrelsen

Eva Lindberg
Regionstyrelsens ordförande

Göran Angergård
Regiondirektör